

**Uchwała Nr V/36/19
Rady Gminy Adamów
z dnia 28 marca 2019r.**

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019-2021

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2019r. poz.506) oraz art. 179 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2018r. poz. 998 ze zmianami) uchwała się:

§1

Gminny Programu Wspierania Rodziny na lata 2019-2021 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCA
RADY GMINY
Skiba
Bożena Skiba

Załącznik do uchwały Nr V/36/19

Rady Gminy Adamów

z dnia 28.03.2019r.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019 – 2021

Adamów, 2019

WSTĘP

Dziecko i rodzina wymagają szczególnego wsparcia, troski i ochrony. Prawidłowo funkcjonująca rodzina jest naturalnym i niezastąpionym środowiskiem rozwoju dziecka. Zdarza się jednak, że funkcjonowaniu rodziny może zagrażać szereg czynników, których oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną. Rodzina nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci oraz skutecznie rozwiązywać swoich problemów i sytuacji kryzysowych. W sytuacji, gdy dobro dziecka jest zagrożone, dziecko powinno być chronione przez władze publiczne.

Występujące w rodzinie problemy często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych i skoordynowanych działań i rozwiązań wszystkich instytucji działających na rzecz dziecka. Pomoc powinna opierać się na wspomaganiu osób i rodzin we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do pełnego i samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie.

Gminny Program Wspierania Rodziny wyznacza planowane działania mające na celu wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w procesie przywracania zdolności tych rodzin do prawidłowego funkcjonowania w szczególności poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019 - 2021 jest kontynuacją 3 letniego programu, który był realizowany w latach 2016 - 2018. Program przygotowany jest w oparciu o art. 176 pkt 1 ustawy z dnia z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 998 ze zm.). Przesłanką uzasadniającą formułowanie programu jest konsolidowanie działań podejmowanych przez jednostkę samorządu terytorialnego przy współdziałaniu innych podmiotów, dla których wiodącym celem jest podejmowanie działań mających na celu utworzenie spójnego wsparcia rodzin, zwłaszcza tych przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

I. PODSTAWA PRAWNA

Gminny Program Wspierania Rodziny jest spójny z przepisami dotyczącymi ochrony dziecka i rodziny, w szczególności z:

1. Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.
2. Ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz.506 ze zmianami),
3. Ustawą z dnia 24 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1508 ze zmianami),
4. Ustawą z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U z 2018 r. poz. 998 ze zmianami),
5. Ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U z 2015 r. poz. 1390),
6. Ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U z 2018 r. poz. 2137 ze zmianami),
7. Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2015 – 2024 (Uchwała Nr VII/79/15 Rady Gminy Adamów z dnia 30 października 2015 r.).

II. DIAGNOZA DEMOGRAFICZNA I SPOŁECZNA

Gmina Adamów jest gminą wiejską, położoną na terenie powiatu zamojskiego, w województwie lubelskim. Na przestrzeni ostatnich lat liczba mieszkańców systematycznie się zmniejsza. W roku 2016 liczba ta wynosiła 4869 osób, w 2017 r. 4834, natomiast w 2018 r. już 4808. Malejąca liczba mieszkańców gminy ma potwierdzenie w danych statystycznych odnoszących się do liczby dzieci urodzonych na przestrzeni ostatnich lat. Ta niekorzystna tendencja jest wynikiem większej liczby zgonów (liczba zgonów na przestrzeni lat 2016 – 2018 wyniosła 167) niż urodzeń (liczba urodzeń na przestrzeni lat 2016 – 2018 wyniosła 136). Systematycznie zmniejsza się również liczba dzieci i młodzieży w wieku od urodzenia do ukończenia 17 roku życia. Z danych USC wynika, że w 2016 r. dzieci było 895, w 2017 - 882, natomiast w 2018 r. 886.

Z punktu widzenia polityki społecznej, bardzo ważną sprawą jest zdolność rodziny do pokonywania sytuacji kryzysowych i umiejętność radzenia sobie z różnorodnymi problemami życiowymi. W każdej społeczności lokalnej część rodzin przeżywa czasowe lub długotrwałe trudności i wymaga wsparcia w różnych sferach swojego funkcjonowania.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Adamowie jest jednostką organizacyjną Gminy, która realizuje zadania własne gminy oraz zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, wyznaczone między innymi przez przepisy ustawy o pomocy społecznej, ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci i ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, ustawy Karta Dużej Rodziny.

W 2018 r. rodziny skorzystały ze wsparcia w formie:

- świadczeń rodzinnych - 307 rodzin;
- świadczeń z funduszu alimentacyjnego - 15 rodzin;
- świadczeń wychowawczych – 300 rodzin;
- Karty Dużej Rodziny – 50 kart.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Adamowie w zakresie zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej udziela pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacji, której swoimi zasobami nie są w stanie przezwyciężyć.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Adamowie służy pomocą w prawidłowym pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, poprzez udzielanie wsparcia w zaspokojeniu podstawowych potrzeb bytowych (świadczenia pieniężne oraz niepieniężne, prowadzenie pracy socjalnej we współpracy z przedstawicielami Policji, placówek służby zdrowia, pedagogami szkolnymi). Ponadto, dzięki systematycznemu monitoringowi sytuacji rodziny przez pracowników socjalnych, podejmowaniu działań na rzecz rodzin zagrożonych występowaniem zjawiska przemocy w zakresie prowadzenia procedury „Niebieskiej Karty”, współdziałanie z funkcjonariuszami policji, kuratorami, pedagogami szkolnymi, służbą zdrowia i innymi instytucjami, udaje się zapobiec powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji, głównie w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W przypadku braku możliwości skutecznej pomocy i interwencji składane są wnioski do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację rodziny lub zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa.

Na przestrzeni ostatnich 3 lat systematycznie zmniejsza się liczba rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej. Według danych ośrodka pomocy społecznej w 2016 r. z pomocy społecznej skorzystało 84 rodziny, natomiast w 2018 r. już tylko 62 rodziny. Spada liczba rodzin korzystających z pomocy z powodu ubóstwa. W 2016 r. z powodu nieprzekroczenia kryterium dochodowego z pomocy skorzystało 69 rodzin, w 2017 r. 53 rodziny, natomiast w 2018 r. 40 rodzin. Fakt ten wynika (między innymi) z okoliczności, że rodziny z dziećmi otrzymują wsparcie w formie świadczenia wychowawczego, co powoduje, że rodziny są w stanie samodzielnie zaspokajać własne potrzeby.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Adamowie podejmuje działania interwencyjne w zakresie zapewnienia odpowiedniego wsparcia dzieciom i rodzinom. Z danych ops wynika, że na koniec 2018 r. w pieczy zastępczej umieszczonych jest czworo dzieci. Tendencja ta jest na stałym poziomie, gdyż w 2016 r. w pieczy zastępczej było 4, natomiast w 2017 r. 5 dzieci. Na terenie tut. gminy funkcjonują dwie spokrewnione rodziny zastępcze oraz jedna niespokrewniona.

Z danych ośrodka pomocy wynika, że stale na wysokim poziomie utrzymuje się liczba rodzin, które wykazują trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, a wsparcie tych rodzin jest jednym z głównych celów podmiotów zajmujących się rodziną.

Rodzinom z problemami opiekuńczo – wychowawczymi może zostać udzielona pomoc w postaci przydzielenia asystenta rodziny. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu przez nią wyznaczonym. Organizacja pracy asystentów rodziny gwarantuje elastyczność i dopasowanie do potrzeb wspieranych rodzin. Pozwala to na udzielenie pomocy zarówno w kontekście systemowego wsparcia, jak i w sytuacji kryzysowej. Asystenci rodziny podejmują pracę z rodzinami naturalnymi przeżywającymi trudności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz będącymi w trudnej sytuacji życiowej. Działania ujęte w planie pracy z rodziną mogą mieć cel naprawczy, podtrzymujący lub też profilaktyczny i edukacyjny oraz zmniejszać ryzyko odseparowania dziecka od rodziny. W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Adamowie zatrudniony jest asystent rodziny, który w 2016 r. pracował z 12 rodzinami, gdzie wychowywało się 35 dzieci. Liczba rodzin wzrosła w 2017 r. i wyniosła 14, a wsparciem objęto 42 dzieci. W 2018 r. zakończono współpracę z dwoma rodzinami i asystent pracował z 12 rodzinami, gdzie wychowuje się 42 dzieci. W 2018 r. rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny miały możliwość uczestniczenia w grupie wsparcia. Ośrodek pomocy podjął próby pozyskania do współpracy rodzinę, która pełniłaby funkcję rodziny wspierającej, jednak bezskutecznie.

Wśród rodzin korzystających ze wsparcia asystenta są takie, gdzie rodzice, bądź rodzic posiadają ograniczoną władzę rodzicielską poprzez poddanie wykonywania tej władzy stałemu nadzorowi kuratora sądowego. W 2018 r. na terenie Gminy Adamów było 9 takich rodzin, i niestety, jest to tendencja wzrostowa, ponieważ w 2016r. rodzin z nadzorem kuratora było 8, natomiast w 2017 r. - 10. Jednej rodzinie odebrano prawa rodzicielskie i dziecko znajduje się w rodzinie o ustanowionej opiece prawnej.

III. ANALIZA SWOT

Analiza strategiczna Gminnego Programu Wspierania Rodziny opracowanego na lata 2019 – 2021 ujawnia mocne i słabe strony założenia, a także szanse i zagrożenia. Analiza SWOT jest oceną możliwości realizacji projektu, w którym uwzględnia się dostępne zasoby, dysponowanie którymi pozwoli na zaproponowanie i zrealizowanie oferty wsparcia dla rodzin, a także jest możliwością oszacowania ograniczeń w realizacji Programu.

Technika ta polega na posegregowaniu posiadanych informacji na cztery grupy:

Mocne strony:

- dobrze działające instytucje w obszarze pomocy społecznej,
- działalność zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych,
- dobra współpraca interdyscyplinarna,
- wspieranie rodzin przez asystenta rodziny,
- organizowanie zajęć pozalekcyjnych.

Słabe strony:

- występowanie zjawiska marginalizacji rodzin ze względu na występowanie problemów społecznych,
- niewystarczające zasoby mieszkaniowe dla rodzin ubiegających się o lokal socjalny lub komunalny,
- bierna postawa rodziców wobec problemów występujących w rodzinie.

Szanse:

- kształtowanie ogólnokrajowej polityki prorodzinnej,
- współpraca rodzin dysfunkcyjnych z asystentem rodziny,
- poprawa sytuacji finansowej rodzin,
- wzrost świadomości rodzicielskiej w zakresie świadomego rodzicielstwa, uzależnień, przemocy domowej.

Zagrożenia:

- złożoność problemów rodzin,
- problemy emocjonalne i edukacyjne dzieci,
- zagrożenia uzależnieniami wśród dzieci i młodzieży (np. internet),
- degradacja więzi rodzinnych,
- brak zainteresowania rodziców problemami dziecka i spędzaniem z nim wolnego czasu,
- brak możliwości zaspokajania różnego rodzaju uzasadnionych potrzeb rodziny.

IV. CZĘŚĆ PROGRAMOWA PROGRAMU

1. Założenia Programu

Gminny Program Wspierania Rodziny zakłada oddziaływanie na rodziny i ich otoczenie na poziomie profilaktyki i interwencji. Założenia Programu nakierowane są na ścisłą współpracę podmiotów działających na rzecz dzieci i rodzin, co gwarantuje skuteczność podejmowanych działań.

Odbiorcami Programu są rodziny, zamieszkujące na terenie Gminy Adamów, a zwłaszcza rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Program kierowany jest również do przedstawicieli instytucji i służb pracujących na rzecz dzieci i młodzieży wychowywanych w rodzinie pozostającej w kryzysie.

2. Cele programu

Cel główny: wspieranie rodzin przeżywających trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Cele szczegółowe:

Cel 1: Rozwój systemu pomocy rodzinie i dziecku.

Zadania do realizacji:

1. Świadczenie pomocy społecznej na rzecz rodzin.
2. Świadczenie pracy socjalnej.
3. Wsparcie asystenta rodziny.
4. Zakładanie rodzin wspierających.
5. Prowadzenie grup wsparcia.
6. Działania środowiskowe, imprezy integracyjne.
7. Zatrudnienie asystentów rodziny.
8. Poradnictwo i kierowanie na terapię.
9. Praca z osobami uzależnionymi w kierunku podjęcia leczenia.
10. Kierowanie do sądu wniosków o wgląd w sytuację rodziny.

Realizatorzy:

1. GOPS
2. GKRPA
3. Szkoły
4. Kuratorzy sądowi

Zakładany efekt: poprawa warunków materialno – bytowych; poprawa komunikacji między rodzinami dotkniętymi kryzysem, a pozostałymi członkami społeczności lokalnej; wyższe kompetencje rodzicielskie; zapobieganie sytuacjom kryzysowym w rodzinach.

Sposób weryfikacji: liczba rodzin objętych wsparciem w formie świadczeń z pomocy społecznej; kwota świadczeń; liczba rodzin wspierających; liczba spotkań grup wsparcia; liczba imprez i działań środowiskowych; liczba zatrudnionych asystentów; liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny; liczba osób, którym udzielono porad; liczba osób, które podjęły terapię.

Cel 2: Wzmocnienie roli i funkcji rodziny.

Zadania do realizacji:

1. Edukacja w zakresie planowania rodziny.
2. Prowadzenie szeroko rozumianych działań profilaktycznych, m.in.: konferencje, zajęcia i prelekcje w szkołach, dystrybucja materiałów informacyjnych.
3. Wspieranie rodziny w organizowaniu czasu wolnego i organizowaniu wypoczynku dla dzieci.
4. Wspieranie rodziców w budowaniu zasobów opiekuńczo - wychowawczych.
5. Pomoc w dostępie do pomocy prawnej i psychologicznej rodzin zagrożonych kryzysem.

Zakładany efekt: zwiększenie wiedzy na temat świadomego planowania rodziny; zmniejszenie ryzyka powielania negatywnych zachowań i postaw; zwiększenie kompetencji opiekuńczo – wychowawczych rodziców; liczba rodzin, które skorzystały z pomocy psychologicznej i prawnej.

Sposób weryfikacji: liczba inicjatyw organizowanych dla rodziców; liczba działań profilaktycznych; liczba zorganizowanych form spędzania wolnego czasu oraz wypoczynku.

Cel 3: Podnoszenie jakości i efektywności usług na rzecz wspierania rodziny.

Zadania do realizacji:

1. Doskonalenie metod pracy kadry zajmującej się pracą z rodziną (asystenci rodziny, pracownicy socjalni, pedagodzy).

Realizatorzy:

1. GOPS
2. GKRPA
3. Szkoły

Zakładany efekt: podniesienie skuteczności świadczonej przez specjalistów pomocy rodzinom.

Sposób weryfikacji: liczba osób, które podniosły kwalifikacje, liczba i forma szkoleń.

3. Realizatorzy

Realizatorami Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019 – 2021 są instytucje zawodowo zajmujące się wspieraniem i pomocą rodzinom z terenu Gminy Adamów. Interdyscyplinarne podejście do problemów występujących w rodzinie umożliwia stworzenie spójnej i wielowymiarowej podstawy do zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom w środowisku.

Organizowanie i koordynowanie zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny należy do zadań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Adamowie.

Program będą realizowały również inne instytucje o zasięgu gminnym, do których zadań należy praca z dzieckiem i rodziną, w szczególności:

Urząd Gminy Adamów,
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
Zespół Interdyscyplinarny oraz grupy robocze zajmujący się przemocą w rodzinie,
Szkoła Podstawowa w Szewni Górnej,

Szkoła Podstawowa w Suchowoli,
Komisariat Policji w Krasnobrodzie,
Centrum Integracji Społecznej w Jacni,
we współpracy z instytucjami o charakterze powiatowym:
Powiatowym Urzędem Pracy,
Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu,
Centrum Interwencji Kryzysowej w Szczepieszynie.

4. Monitoring programu

Monitoring będzie polegał na gromadzeniu i analizie danych z procesu realizacji Programu pozyskanych od podmiotów realizujących poszczególne zadania. Efektem monitoringu będą roczne sprawozdania przygotowywane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Adamowie.

Sprawozdanie z realizacji Programu będzie częścią sprawozdania z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Adamowie za dany rok, jakie Kierownik ośrodka składa Radzie Gminy. Podsumowanie realizacji Programu będzie umożliwiała wprowadzenie ewentualnych działań korygujących wynikających z bieżących potrzeb i problemów.

5. Finansowanie programu

Źródłem finansowania działań zawartych w Gminnym Programie Wspierania Rodziny na lata 2019 – 2021 będą środki finansowe poszczególnych podmiotów realizujących zadania na rzecz dziecka i rodziny, a także środki uzyskane ze źródeł zewnętrznych (m.in. budżetu państwa, datacji unijnych, środki organizacji pozarządowych, sponsorów).

PRZEWODNICZĄCA
RADY GMINY
Skiba
Bożena Skiba

Rada Gminy Adamów

głosowanie	Podjęcie uchwały w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodzin na lata 2019 - 2021.				
wynik	Głosowanie zakończone wynikiem: przyjęto				
data	28 marca 2019 r.	typ	głosowanie jawne imienne	większość	zwykła

Podsumowanie

status	ilosc	procent	status	ilosc	procent
ZA	12	100 %	uprawnionych	15	-
PRZECIW	0	0 %	oddanych głosów	12	80 %
WSTRZYMAŁO SIĘ	0	0 %	nieoddanych głosów	3	20 %

Wyniki imienne

lp	nazwisko	imie	głos
1	Chmiel	Joanna Barbara	ZA
2	Grela	Krzyszto Dariusz	ZA
3	Kawałko	Jan Henryk	ZA
4	Komisarczuk	Dariusz Wiesław	ZA
5	Kostrubiec	Piotr	ZA
6	Krawczyk	Ryszard	ZA
7	Kuryło	Jacek Marian	BRAK GŁOSU
8	Lewusz	Mirosław Paweł	ZA
9	Matwój	Renata Ewa	BRAK GŁOSU
10	Michałuszek	Tomasz Marek	ZA
11	Polakowska	Urszula Mariola	ZA
12	Skiba	Bożena Ela	ZA
13	Sołtys	Dariusz Kazimierz	ZA
14	Słota	Katarzyna	ZA
15	Tyrka-Stećko	Beata	BRAK GŁOSU